SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 1. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 4, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 4-го СІЧНЯ 1994. Ч. 1. РІК CI.

У Варшаві відбулася польсько-українська конференція

Варшава (УНІАР). — У Варшавському університеті відбулася минулого тижня науково-практична конференція Польського Україннознавчого Товариства. У ній взяли участь науковці, політологи, аспіранти та студенти університету.

Голова товариства, україннознавець проф. Степан Козак, підкреслив, що після того, як Україна стала незалежною державою, у Польщі значно посилилося зацікавлення україно-польськими відносинами та їх історією і вивченням української мови. Зокрема в університетах та інших навчальних закладах Варшави Кракова, Люблина, Познаня та Щеціна, де створено катедри і відділи україністики, зацікавлення до яких постійно зростає.

З доповіддю про політичне та соціяльно-економічне становище в Україні і сучасний стан україно-польських стосунків виступив амбасадор України в Польщі Геннадій Удовенко.

Створено міжнародну асоціяцію Чорноморського басейну

Одеса (УНІАР). — Тут 27-го грудня судноплавні компанії Чорноморського басейну створили Міжнародну асоціяцію відкритого типу.

Учасники установчої конференції, яка проходила у Новоросійську в Росії, обрали головою Асоціяції президента Української річної фльоти Миколу Славова. Місцем розташування головної квартири і секретаріяту стане Одеса. Засновники асоціяції, яка об'єднала Азовське, Грузинське, Каспійське, Новоросійське пароплавства і Українську річну фльоту, заявили що метою діяльности організації стане захист інтересів країн-членів і самих судноплавних компаній.

Створено ще одну партію

Київ (УНІАР). — Тут відбулася зустріч Організаційного комітету для створення партії Центру „Громадянська Злагода". Як підкреслив у розмові з кореспондентом УНІАР голова Організаційого комітету Сергій Матяш, основною метою діяльности партії буде сприяння радикального реформування суспільного ладу, економіки, політики та духовної сфери України — від тоталітаризму до відкритого громадянського суспільства з економічною свободою, політичною стабільністю та національною злагодою. Партія виступатиме за ліквідацію системи рад та створення професійних органів представницької влади і за затвердження федеративно-земельного устрою України.

І. Плющ виступив з доповіддю

Київ (УНІАР). — Голова Верховної Ради України Іван Плющ виступив із доповіддю про економічне та соціяльне становище в Україні на курсах підвищення кваліфікації представників районних державних адміністрацій. І. Плющ сказав, що в наслідок недотримання законодавства України щодо попереджувальних заходів соціяльного захисту населення, загострено соціяльно-економічне становище в Україні. ВР випрацювала 40 законів у ділянці соціяльного захисту населення, які не були переведені в життя Урядом та місцевими органами влади. І. Плющ уважає, що треба посилити особисту відповідальність за порушення законодавства України.

Голова ВР підкреслив, що слід навести порядок у відділах виконавчої влади. На його думку три відділи для України забагато.

Мистці Закарпаття стають популярними

Київ (УНІАР). — Тут 24-го грудня в Будинку Художника відкрито виставку творів „70 мистців Закарпаття". Кожен мистець мав змогу представити три праці власного вибору.

Закарпатська школа живопису має оригінальні традиції. Восени цього року тут проводилися всеукраїнський та міжнародний пленери — виставки-семінари, у яких брали участь мистці з усієї України та Европи. Школа започаткована визначними мистцями Закарпаття, які вчилися у відомих школах Европи та перенесли европейський стиль письма на місцевий грунт. Специфіка школи полягає у поєднанні традицій европейського малярства з елементами народної творчости. Праці керівника живописної секції закарпатських мистців Золтана Мичка не раз демонстровано у багатьох країнах світу.

ПРОГОЛОШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ

ОЦИМ ПОДАЄМО ДО ВІДОМА ГОЛОВНИХ ТА ВІДДІЛОВИХ УРЯДОВЦІВ І ВСІХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

ЩО

33-тя ЗВИЧАЙНА КОНВЕНЦІЯ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

відбудеться

в місті ПІТСБУРҐ, Пенсильванія

в готелі The Pittsburgh Hilton and Towes

починаючи від 6-го травня 1994 року

Постанови статуту щодо вибору делеґатів на Конвенцію, кваліфікацій делеґатів, числа делеґатів з поодиноких Відділів і повновластей делеґатів є такі:

Вибір делеґатів і їх заступників має відбутися впродовж 60 днів від дня проголошення Конвенції. Маючи на увазі, що Конвенцію проголошено 4-го січня 1994 року, 60-денний реченець для вибору делеґатів і їх заступників скінчиться 7-го березня 1994 року.

Делеґатів і їх заступників, до яких управнений даний Відділ, вибирається на звичайних зборах членів Відділу. Найменування повинно відбутися зі залі, і всі кандидати повинні бути представлені членам перед голосуванням. Кандидат, чи кандидатка, який, чи яка, одержали найбільшу кількість голосів, є обрані на делеґатів. Заступники делеґатів повинні бути обрані окремим голосуванням в такий самий спосіб. Кожна однакова кількість голосів, щодо заступників повинна бути вирішена негайно ще одним голосуванням над відносними кандидатами. Кожний член має право на один голос на кожного делеґата і кожного заступника, до яких управнений Відділ. Делеґати і їхні заступники мусять бути вибрані на цих самих звичайних зборах Відділу. Якщо делеґат не зможе взяти участи в Конвенції, його місце займе заступник. Коли Відділ має більше делеґатів, місця перешкоджених займуть заступники по черзі кількости одержаних при виборі голосів.

На зборах можуть бути приявні і голосувати за делеґатів і їх заступників тільки повноправні члени УНСоюзу. Повноправним членом є такий член, що платить вкладки за своє забезпечення в УНСоюзі. Тим самим член, що відійшов на безплатне продовження або виплачене забезпечення, або є суспендований, не може бути присутній на зборах і не може голосувати. Повноправні члени можуть голосувати за делеґатів і їх заступників тільки в тому Відділі, в якому платять вкладки до Братського фонду УНС. Неприявні не мають права голосувати.

Делеґатами і їх заступниками можуть бути вибрані тільки ті повноправні члени УНСоюзу, які мають всі кваліфікації на урядовців Відділу: є не менше як один рік членом УНСоюзу і не менше як шість місяців членами цього Відділу, що його мають заступати, до дня розпочаття Конвенції, і в якому платать вкладки до Братського Фонду УНС, закінчили 18 років життя, є українського походження і не є головними або відділовими урядовцями чи аґентами якоїнебуть іншої подібної організації чи компанії, та які сповняють всі обов'язки супроти УНСоюзу, зокрема виявили активну участь в організаційній та розвитковій праці УНСоюзу. Не можуть бути вибраними делеґатами чи їх заступниками особи, які колинебуть неоправдано або злосливо внесли або причинилися до внесення будь-якої судової скарги, акції або процесу проти УНСоюзу у власному імені або в імені будь-якого іншого члена.

Кожний правно існуючий Відділ УНСоюзу, що має 75 або більше членів, які платять в тому Відділі вкладки до Братського Фонду УНСоюзу є управнений до заступництва і голосування в усіх справах, які будуть порушувані на Конвенції, а саме: Відділи, що мають від 75 до 149 членів включно, вибирають одного делеґата; Відділи, що мають від 150 до 299 членів включно, вибирають двох делеґатів; Відділи, що мають від 300 до 999 членів включно, вибирають трьох делеґатів; Відділи, що мають 1,000 і більше членів, вибирають чотирьох делеґатів. Кожний делеґат є управнений до одного голосу. Жадний Відділ не може бути управнений до більше, як чотирьох голосів.

Відділ, який має менше як 75 членів, щоб здобути представництво на Конвенції, може об'єднатися з іншим Відділом, який також має менше як 75 членів, і коли обидва так об'єднанні Відділи матимуть 75 або більше членів, які платять у цих Відділах вкладки до Братського Фонду УНС, тоді вони будуть управнені до вибору одного делеґата. Якщо ці Відділи не умовляться добровільно інакше, тоді Відділ з більшим числом членів буде управнений вибрати делеґата, а Відділ з меншим числом членів — заступника.

Відділ, що не заплатив усіх вкладок і належностей до каси УНСоюзу, не буде управнений до вибору делеґата чи делеґатів.

Повновласті делеґатів і їх заступників мають бути прислані до Головної Канцелярії УНСоюзу впродовж 10 днів по виборі делеґатів, але не пізніше, як за 60 днів перед Конвенцією.

Джерзі Ситі, Н.Дж. дня 4-го січня 1994 року.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ:

УЛЯНА М. ДЯЧУК — головний предсідник
НЕСТОР Л. ОЛЕСНИЦЬКИЙ — заступник головного предсідника
ҐЛЬОРІЯ ПАШЕН — заступниця головного предсідника
ВОЛОДИМИР Я. СОХАН — головний секретар
ОЛЕКСАНДЕР Ю. БЛАГІТКА — головний касир

Координаційна рада Виборчого комітету відбула наради

Київ (УНІАР). — Тут минулого вівтірка, 28-го грудня, під головуванням почесного голови Української Республіканської Партії Левка Лук'яненка відбулося засідання Координаційної ради Виборчого Комітету, створеного при постійно діючій нараді представників демократичних партій та організацій.

На нараді уточнювалися списки депутатів, які розподілено між виборчими округами. Учасники засідання координували дії організацій під час виборчої кампанії. На засіданні виступили голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл, голова Української Республіканської Партії Михайло Горинь і член Координаційної ради Петро Барсук та інші.

„Союз капіталу" не подобається І. Маркулову

Київ (УНІАР). — У понеділок, 27-го грудня, провідник Ліберальної Партії України Ігор Маркулов спростував повідомлення деяких засобів масової інформації про його участь у так званому „Союзі капіталу" разом з Леонідом Кучмою та Володимиром Гриньовим.

І. Маркулов сказав у заяві, що з боку Л. Кучми та В. Гриньова були пропозиції увійти до коаліції. Свою відмову І. Маркулов обґрунтував тим, що йому не подобається становище, з якого виступають Кучма і Гриньов. І. Маркулов підкреслив, що будь-яка стурбованість з приводу тріюмвірату „Союзу капіталу" і тому подібного не має під собою ніякого ґрунту.

Українські громади за кордоном читатимуть газети рідною мовою

Київ (УНІАР). — Від 1994 року українські громади Польщі, Румунії, Молдови, Казахстану, Киргизстану та Російської Федерації матимуть можливість детально знайомитисял зі суспільно-політичним життям України

Для 32-ох українських осередків цих держав Міністерство для Справ Національностей та Міграції організувало передплату газет і журналів рідною мовою.

Україна хоче ввійти до ГАТТ

Київ (УНІАР). — У засіданні Ради представників Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ), що відбулася 17-го грудня у Женеві, взяла участь делеґація України.

З офіційною заявою про приєднання України до ГАТТ виступив заступник міністра зовнішньо-економічних зв'язків України Сергій Осика. Генеральна угода з тарифів і торгівлі є одним із велетнів світової економіки, що реґулює тарифи і торгівлю. До ГАТТ входять 118 країн, на які припадає близько 90 відсотків торгівлі.

Учасники засідання ухвалили рішення про створення групи з питання приєднання України до ГАТТ. До групи можуть входити члени Ради, які висловлять бажання. Після узгодження Україною з Радою представників ГАТТ, буде призначений голова цієї групи

ЛЬВІВ. — Львівська, Івано-Франківська та Закарпатська області прийняті до Асоціяції „Европеґіон", головний осідок якої є у місті Кошиці на Словаччині. Пляннується створити торговельно-посередницькі представництва Мадярщини у Львові та львівські в Мадярщині.

ЛУГАНСЬКЕ. — Тут 20-го грудня офіцери резерви створили обласну організацію, яка соціяльно та юридично захищатиме інтереси членів. У документах установочної конференції зазначено, що нова організація братиме активну участь у політичному житті.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ ОСТЕРІАЄ ЗСА

Токіо. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, президент комуністичної Північної Кореї Кім Ір Сен підкреслив у своїй промові, що З'єднані Стейти „повинні діяти дуже обережно", якщо хочуть домогтися, щоб північнокорейський уряд дав дозвіл на в'їзд у країну інспекторів Міжнародного агентства в питаннях атомової енерґії. „Тиск або погрози на нашу адресу не будуть мати ніякого висліду. Такі спроби можуть привести тільки до катастрофи, а не до розв'язання проблеми. З'єднані Стейти мусять здавати собі справу зі ситуації на Корейському півострові і діяти з усією відповідальністю", — сказав, між іншим, Кім Ір Сен.

Сі-Ай-Ей стверджує, що Північна Корея володіє однією чи двома атомовими бомбами. Щоправда, експерти не годяться в тім, чи має ця країна відповідні технічні способи достави ядерної зброї. Як відомо, З'єднані Стейти виступають за застосування щодо Пйонгянгу санкцій, якщо північні корейці не дозволять міжнародним експертам перевірити свої ядерні об'єкти.

Теперішня осторога Кім Ір Сена на адресу З'єднаних Стейтів була дуже гострою, не зважаючи на те, що члени обох делеґацій на американсько-північно-корейських переговорах заявили, нібито досягнуто якогось прогресу.

ЗСА виступають за поступовість у збільшенні НАТО

Вашінґтон. — Вашінґтонський кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Майкл Ґордон пише, що більшість урядовців в Адміністрації президента Билла Клінтона пропонують відмовитися від поспішного збільшення НАТО за рахунок східньо-европейських держав, котрі визволилися з-під впливу Москви. Як відомо, ці країни намагаються якнайскоріше увійти до складу НАТО, щоб і в майбутньому забезпечити себе від диктату Росії.

Російський уряд якийсь час не був проти вступу східньо-европейських держав у НАТО, однак в кінці 1993 року президент Боріс Єльцин, під тиском свого генералітету, висловився проти збільшення НАТО. Відтак і Білий Дім вирішив не заперечувати Москві. На цю зміну наставлення, очевидно, вплинула перемога Ліберально-демократичної партії в парляментарних виборах у Росії.

Отже, радикальні чинники в ЗСА, котрі пропонували негайно прийняти країни Східньої Европи в НАТО, щоб запевнити їх від майбутніх зазіхань Москви, не змогли переконати президента Б. Клінтона, хоч до цих радикалів належав і державний секретар Воррен Кристофер. Ініціятором нового наставлення є спеціяльний дорадник президента в питаннях Співдружности Незалежних Держав Строб Толбатт.

Очікується, що президент Б. Клінтон ознайомить президента Б. Єльцина з цим новим підходом під час їхньої зустрічі в Москві 10 — 11-го січня.

ПОЛТАВА. — Як зазначили учасники засідання Обласного координаційного комітету для боротьби зі злочинністю ,74 відсотки злочинів припадає сьогодні на юнаків та дівчат віком до 29 років; кожен п'ятий злочин доконують неповнолітні.

В АМЕРИЦІ

СПІВРОБІТНИКИ ГЕНЕРАЛЬНОГО консульства ЗСА у Владивостоку, об'їхавши всі дитячі будинки й інтернати міста, вручили дітям різдвяні подарунки. Добродійні новорічні акції стають доброю традицією в діяльності дипломатичного представництва З'єднаних Стейтів. Але якщо торік подарунки купували співробітники консульства за свої гроші, то тепер з їх ініціятиви в цій акції активну участь взяли військові моряки ЗСА.

У ВІВТОРОК, 28-ГО ГРУДНЯ, Рудолф Джуліяні вніс традиційну реєстраційну плату 15 центів, прийняв присягу на вірність Ню Йоркові і його мешканцям і став посадником. Церемонія відбувалася при замкнених дверях у головній квартирі кампанії Джуліяні. Вносячи 15-центову плату, посадник жартома зауважив, що вона лише здається маленькою, однак до неї треба додати ті гроші, які він заплатив за свої дві передвиборчі кампанії: 5 міл. дол. за першу — невдалу і 9 міл. за другу, коли йому вдалося нанести поразку Дінкінсові. На церемонії заприсяження були присутні жінка посадника Донна-Ганновер Джуліяні, чотирирічна дочка Керолайн, семирічний син Ендрю і 84-річна мати Елен Джуліяні.

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРЕСОВІЙ конференції у Лос Анджелесі, державний секретар Воррен Кристофер вказав на „деякі ознаки прогресу" Китаю у сфері прав людини. Однак, підкреслив він, у перші місяці 1994 року Пекін повинен зробити дальші кроки в цій ділянці як умову продовження режиму найбільш фаворизованої держави у торгівлі зі З'єднаними Стейтами.

У СВІТІ

„ЯПОНСЬКА ЕКОНОМІКА за весь післявоєнний час зійшла тепер на найнижчий рівень", — заявив представник уряду Масайосі Такемура. Кабінет міністрів на своєму неофіційному засіданні під головуванням міністра фінансів Цутому Гати вирішив ужити невідкладних заходів для оздоровлення економіки. Уряд, між іншим, має намір зменшити податки на виробників і водночас збільшити їх на купівлю. Остаточне рішення буде прийнято на засіданні кабінету під головуванням прем'єр-міністра Моріґіро Госокави.

ЕВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ розпочала перевіряти торговельну практику фірм в Китаю, Ґонконґу, Тайваню, Південної Кореї, Таїлянду і Маляйзії, які наводнили Европу дешевими, проте бездоганними щодо якости „майкровейвами". Їх продають за ціною, що є нижчою на 3-4 відсотки від европейської собівартости. Европейські виробники кухонного приладдя тепер змушені будуть зменшити ціни й на свою продукцію.

В ІНДІЇ ВИБУХНУВ голосний скандал у зв'язку з протизаконною діяльністю відповідальних урядових чиновників, до якої виявилося безпосередньо причетним міністерство фінансів на чолі з Манмоганом Сіґхом. Протягом трьох останніх років він використовував гроші правлячої партії Індійський національний конґрес, всього майже два біл. дол., у біржевій грі. Міністер задешево скуповував акції компаній, котрі підпадали під приватизацію, а потім розпродував їх за спекуляційними цінами. Це викликало катастрофічне знецінення акцій інших компаній і привело їхніх власників до банкрутства.

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК Югославії випустив нову грошову одиницю. Для її виготовлення на всіх старих банкнотах друкованим способом додаються дев'ять нулів. Запровадження нової одиниці свідчить про рівень інфляції в країні. Згідно з урядовими даними, вона досягає 50,000 відсотків на місяць, а в грудні 1993 року інфляція зросла на 250,000 відсотків. В останні два тижні минулого року на чорному ринку за один долар давали 13.5 мільйона динарів.

ЗГІДНО ЗІ СПЕЦІЯЛЬНОЮ заявою міністра закордонних справ Болгарії Віктора Міхайлова, уряд цієї країни прийняв рішення про те, що лідер російської Ліберально-демократичної партії Владімір Жіріновський не має права перебувати на болгарській землі і повинен негайно її залишити. В останні дні 1993 року уряд Німеччини також зарядив своїм амбасадам у европейських країнах не видавати В. Жіріновському візи на в'їзд у Німеччину, оскільки його висловлювання трактуються як грубі втручання у внутрішні справи суверенних держав.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чудо у Південній Африці

22-го грудня 1993 року у республіці Південна Африка, яка величиною схожа на стейт Тексас з приблизно 42-ма мільйонами населення, сталося, одне з нечисленних в історії світу політичне чудо: тамтешній 100-відсотково білий парламент 237 голосами проти 45 схвалив нову конституцію, яка проголосила рівність усіх рас у цій країні, скасувавши так званий апартеїд, — різкий расовий поділ у громадсько-політичному, мешканевому і всякому іншому житті. У квітні 1994 році мають перевести там загальні вибори до нового парляменту. У широкій вістці про цю подію, що її подало агенство Ассошієйтед Пресс, не сказано нічого ближче про подробиці нової конституції та виборче право, але підкреслено, що неіснуючі у дотеперішньому парляменті чорні — матимуть більшість у парляменті новому. Білі становлять у Південній Африці, яку одну третину — дві треті належить кольоровим, здебільша чорним, але також індійцям, китайцям та іншим, які забрили туди і там поселилися, бо країна багата на різні копалини (також діямантів), має непоганий клімат і давала працю колоністам-еміґрантам, — не даючи ніяких політичних прав. Білі опозиціоністи прийняли схвалення тієї нової конституції, як зраду і самогубство, — 45 членів парляменту, які голосували „ні", відспівали гимн своїх предків, які у 1910 році виборoли державну незалежність країни й встановили систему „апартеїду".

Творцями цієї історичної переломової події є дві особи: президент Фредерік де Клерк, який став тамтешнім лідером 1989 року, та Нелсон Монделя, чорний президент Африканського Національного Конґресу. Де Клерк звільнив був із довголітньої в'язниці Манделю і негайно розпочав із ним переговори про замирення. Тисячі людських жертв впали у боротьбі чорних за скасування тих анахронічних расових бар'єр та в обороні білої меншости, яка боялася, що втратить не тільки ввесь маєток, але й життя, бо расово-політична рівність чорних була в очах цієї білої панівної меншости наче згодою на жахливий масовий погром. Нам не відомо, як де Клерк і Манделя заґарантували білим фізичну й матеріяльну безпеку і чи білі матимуть у новому парляменті стільки мандатів, щоб не допустити до якихось драконських законів — з порушенням нової конституції. Обидва названі вище діячі виявили святу терпеливість у переконуванні своїх побратимів, що зберігання системи апартеїду принесе країні і її білій меншості катастрофу, бо економічні санкції, проголошені Радою Об'єднаних Націй довели до паралічу закордонної торгівлі Південної Африки та щораз дошкульніше давали себе відчувати всьому життю, — припинилася туди туристика, недоставало необхідних сирівців промислові, країна була наче відрізана від решти світу. Найбільшою перешкодою на шляху до згоди була не так ідеологія „апартеїду", як примітивізм деяких чорних племен (зулю) та — по стороні білих — закорінене переконання поліції і війська, що кольорові люди — щось нижче, безвартісне і злочинне, що його треба винищувати. Ото ж терористичні акти, що їх вели чорні, знаходили відплату у щораз новій стрілянині поліції і війська до чорних, включно з жінками і дітьми.

Де Клерк і Манделя отримали вже нагороду Нобеля. Вони будуть записані в історії поруч з різними іншими великими реформаторами та борцями за свободу і державними мужами, які ліквідували довговічні міжнаціональні спори, як ось ненависть між французами і німцями, що її Конрад Аденавер і Щарль де Ґоль перетворили у союз.

На цьому місці раз-у-раз вказується, що проблеми існують на те, щоб люди розв'язували їх, та що нема в політиці любови ані ненависти, а є тільки інтерес народу, здоровий розум і хист ладнати конфлікти. Раз-у-раз треба повторити, що принципіялізм стосується тільки основної ідеї, — у політиці треба керуватися реальним стверджуванням ситуації та шукати розв'язки у компромісі. Орудування в політиці максималістичними гаслами і бундючними фразами — це поведінка допускальна на вічах, а не при будові держави. Дивно, що чорні і білі у Південній Африці можуть замирюватися, але не можуть замиритися українські люди однієї нації і віри тому, що для них важливішою є партійна фірма та персональна чи партійницька амбіція. Як довго триватиме така небезпечна забава і чим вона закінчиться?!

У квітні мають відбутися вибори у Південній Африці. Близько чотири місяці залишено для підготови виборів до Верховної Ради в Україні. Їхній вислід буде свідоцтвом політичної зрілости або незрілости спільноти.

Борис Клименко,
Київ

СНД У АШГАБАДІ: УКРАЇНА КУРСУ НЕ МІНЯЄ

Позитивна оцінка нарад в Ашгабаді практично усіма учасниками не позбавляє його результатів контроверсійности. Так, обрання президента РФ Боріса Єльцина на півроку головуючим на засіданнях голів держав Співдружности Незалежних Держав (СНД) можна оцінити, як ще один вияв підтримки з боку голів держав, яку вони йому робили останні два роки. З другого боку, це може бути оцінено і як останнє вітання лідерів країн СНД Росії, яка висунула на політичну арену Владіміра Жиріновського. Як сказав заступник міністра закордонних справ України Борис Тарасюк, процес підтримки має бути взаємним, „коли вона потрібна іншим, то, очевидно, вона має надаватися й з боку Росії". Зі свого боку віцепрем'єр-міністер РФ Олександр Шохін вважає, що Росія зробила крок назустріч країнам СНД, надавши їхнім інвесторам статусу національного, а не закордонного, як це було визначено на конференції на вершинах у Бішкеку.

Можливо, Росія й пішла назустріч своїм „союзникам" у СНД, але напружені двосторонні зустрічі голів держав показали, що результати виборів у Росії не на жарт їх стурбували. Особливо промовистою стала зустріч президентів України і Казахстану. Як сказав один з коментаторів радіо „Свобода", створилася нова вісь Алма-Ата-Київ, котра може переламатись, оскільки вона проходить через Росію. Президент України Леонід Кравчук, оцінюючи цю зустріч, сказав: „Що стосується нової геополітичної ситуації, то вона не залежить від розмови двох президентів. Змінюється ситуація у СНД, підсумки виборів в Росії створили складності, вірніше породили роздуми над тим, що вони можуть бути створені".

Можна вважати ці слова м'яким варіянтом того, що сказав в літаку по дорозі на Київ міністер закордонних справ Анатолій Зленко: „Я думаю, що в них (України і Казахстану — Б. К.) є гарна перспектива, з виходом на те, щоб ці дві республіки, найбільші в колишньому Союзі, зайняли достойне місце в цьому геополітичному просторі. Вони багато на що здані. Світ це оцінить". Оцінки цієї чекати залишилося недовго, оскільки Леонід Кравчук запросив Нурсултана Назарбаєва відвідати Київ на початку січня 1994 року.

Єфим Звягільський, виконуючий обов'язки прем'єр-міністра України, сказав, що „ми будемо поглиблювати відносини. Ініціятиву виявили вони. Тому, що Україна — це багата держава, і той, хто її ховає, глибоко помиляється".

В дорозі до Ашгабаду українські дипломати передбачали, що домінантою зустрічі буде „двосторонність", але є певні проблеми, котрі не можуть бути вирішені тільки на двосторонній основі. Наприклад, проблема космічного аеродрому Байконур, який є життєво необхідним для України. В повідомленні газети „Ізвєстія" про те, що „Росія бере Байконур в Казахстану в оренду" про Україну й не згадується. Але, як сказав в „Інтерфаксі-Україна" віцепрем'єр України з питань військово-промислового комплексу Валерій Шмаров, проблема використання космічного аеродрому „Байконур" може бути вирішена через створення акціонерної компанії закритого типу з участю України, Росії та Казахстану. Тим більше, що, як повідомив генеральний директор Національного космічного аґенства України Володимир Горбулін, „недавно на наших ракетах міністерство оборони Росії запустило свого супутника і, використавши українські ракети-носії, запустило німецький", „Україна нічого не отримала від цих запусків". Для вирішення цієї проблеми „необхідні переговори з участю усіх трьох зацікавлених сторін", — вважає Валерій Шмаров.

Тристоронньою є й проблема ядерного роззброєння України. Як повідомив А. Зленко, в день відлету до Ашгабату Президент України отримав листа від Президента ЗСА, в котрому йшлося про певні пропозиції щодо дальшої праці в галузі ядерного роззброєння, економічного співробітництва, конверсії, а також було висловлене „розуміння необхідности тристоронніх консультацій. Причому неґативної відповіді на питання про можливість зустрічі на найвищому рівні України, ЗСА і РФ ми від А. Зленка не почули.

По прилеті з Ашгабату Президент України Леонід

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Сушко

Про національні кольори українського народу

Жовтий і синій кольори, як теж і малиновий колір, — це священні барви українського народу. Що символізують ці барви?

Цікаву інтерпретацію цих кольорів знаходимо на сторінках „Ойкумени" (ч. I, 1993, Київ) в науковій розвідці Валентина Крисаченка п. н. „Природні підвалини етнічних символів".

Валентин Крисаченко — це доктор філософських наук і провідний науковий співробітник Інституту Філософії Академії Наук України. У розділі про етнічні кольори українського народу у згаданій повище праці, якщо мова про жовтий і синій кольори, він надає їм багато глибшого історичного змісту чим популярне сучасне інтерпретування, що синьо-жовтий національний прапор українського народу — це уосіблення безкрайніх ланів золотавого збіжжя на тлі бездонного синього неба. В. Крисаченко каже, що тут ще не вся правда. Він шукає решти цієї правди в праісторії України.

Є всі підстави твердити, — каже він, — що жовта барва символізує соняшний культ праукраїнців. Для наших прапредків верховним божеством був Дажбог-Сонце. Тому і барва сонця була для них священним. Це і вияснює, — продовжує він, — чому цей колір супроводжував київських князів на їхніх клейнодах, запорізьких козаків на їхніх прапорах, чому вивершували (жовтими) банями християнські українські храми.

У цьому контексті, — пише В. Крисаченко, — теж і зрозуміло, чому жовтий колір доповнюється саме синім кольором. Синя барва, яка є притаманна небу, символізує увесь світ, що його творить Дажбог. Отже синь — це природа, земний устрій, породжений Богом для людини, а сонце — це начало, яке творить із хаосу порядок. Цю спільність з сонцем і небом добре розуміли наші предки, тому і нерідко ще й нині, — пояснює В. Крисаченко, — знаходимо золоті бані українських церков, як ось у Чернівцях, прикрашені жовтими зорями на синьому тлі, чи навпаки.

Якщо мова про малиновий колір, то він так само природний українському народові, як і синьо-жовті барви. Річ у тому, — каже В. Крисаченко, — що це не суто червона барва, як деякі твердять, — а калинова барва. Калина в українській духовості — це ознака чистоти, незайманости. І саме на оборону тих чеснот піднялися свого часу запорізькі козаки. Тому і малиновий колір був так популярний на прапорах запорізьких куренів. Він репрезентував для них батьківську хату і рідний край, на які підняв руку чужинець.

Звідси теж і завівся звичай, відомий і сьогодні, що коли гинув лицар, то в останню путь його проводжали з малиновою китайкою, що він узяв зі собою у вічність частину батьківської землі та українського духу.

Тому і правильно роблять сьогодні фахівці у вільній українській державі, — каже В. Крисаченко, — що рекомендують повернути малиновий колір на знамена нових Збройних Сил України, бо історично він тісно пов'язаний з військовими силами українського народу.

Олександер Серафин

ВАГОМІСТЬ ДОГОВОРІВ У СВІТОВІЙ ТОРГІВЛІ

Після сімох років переговорів, в половині грудня 1993 року 117 країн світу дійшли до порозуміння, щоб значно знизити тарифи і змінити закони, якими керувалася більшість міжнародної торгівлі протягом останніх 45 років (ҐАТТ). Не всі пляновані зміни були погоджені, — існує ще багато компромісових справ до остаточного докладного полагодження.

ҐАТТ був заснований 23-ма державами в Женеві 1947 року. Вони встановили тоді 20 тарифних постанов, які містили в собі 45,000 митних знижок, які охоплювали на 10 блн. дол. товару, тобто половину світової торгівлі. Останній цикл обговорення почався у вересні 1986 року в Уруґваї.

Головною справою договору було, щоб ЗСА і Европейська спільнота знизили пересічно на половину мита на обопільні товари, а на товари інших країн знижка може бути менша. Індустріяльні країни зменшать тарифи для сільсько-господарських продуктів до 36 відс., а країни, що тільки розбудовуються, на 24 відс. Усунено також дотеперішні, широко практиковані країнами, вимоги, щоб високий відсоток складових частин продукту, наприклад, авт, був місцевого виробу; або, щоб імпорти рівнялися експортам. Метою таких вимог було забезпечити місцеве населення у найманні працівників.

Конгрес ЗСА має прийняти або відкинути цей договір до 15-го квітня 1994 року, а інші країни до половини 1995 року. Новий договір стане важним 1-го липня 1995 року.

Метою ҐАТТ є стимулювати ділову і інвестиційну діяльність відкриттям ринків і заохочувати країни спеціялізуватися у виробництві таких товарів, які вони можуть виробити найбільш ефективно. Економічного значення цього договору не можна покищо точно передбачити. Багато додаткових договорів буде встановлено протягом наступного року, як також поданий буде текст головного договору.

Буде створена нова організація з осідком у Женеві, яка займатиметься введенням в життя і наглядом над принципами вільної торгівлі. Отримавши повновласть від двох-третіх членів-країн, вона матиме право встановляти кари на країни, які порушуватимуть прийняті засади.

У 1992 році величина світової торгівлі досягала 3,580 блн. дол. Вважають, що в 2 005 році вона становитиме 6,750 блн. дол. Наслідком ҐАТТ, всесвітній прибуток повинен збільшитися на 270 блн. дол. річно до кінця цього століття, з чого ЗСА скористаються між 100 і 200 блн. дол. Переважаюча більшість економістів вважає, що торгівля збуджує економічний ріст і стає посередником у передачі технологічних знань і широко уможливлює наочне познайомлювання з чужими ідеями.

Переговори, завданням яких було стимулювати світовий економічний ріст і торгівлю не могли всіх задовільнити, незважаючи на це, що ҐАТТ матиме корисний вплив на американську економіку. Деякі промисловості скористаються з цієї угоди, а деякі втратять. Пригляньмося ближче до наслідків у деяких головних промисловостях ЗСА.

Найбільше скористається з ҐАТТ роздрібна торгівля, виробники медичного обладнання, засобів виробництва і напівпровідників. Американський Уряд накладав мито і встановляв квоту на імпортований одяг і тканину, які віддзеркалювалися у вищих цінах товарів. Ціни на такі товари повинні бути нижчі. Зниження мита матиме позитивний вплив на виробників медичного обладнання. Передбачають, що експорти малих фірм цієї ділянки зростуть між 200 і 300 млн. дол. річно. Поступове зниження мита причиниться до стимулювання світової економіки, а з тим збільшиться запотребування на виріб різних товарів. Це в свою чергу, піднесе попит на засоби виробництва. Ця промисловість має світових конкурентів, які втратять правне забезпечення своїх урядів після договору. Виробники напівпровідників затримали свої права не дозволяти чужим конкурентам, які виробляли би їхні продукти. ҐАТТ також зменшить з 14 до 7 відс. тарифи на деякі імпортовані частини після п'ятьох років.

Встановляють, що ҐАТТ матиме найбільший неґативний вплив на ткацькі продукти і фармацевтичні вироби. Американська текстильна промисловість втратить протягом 10 років „систему квоти", яка служила охороною проти імпортів тканин, вироблюваних у чужих державах. Їм також не вдалося відкрити ринки Індії та Пакістану на свої товари. ҐАТТ дає 10 років часу країнам у розвої, як Індії і Бразилії, заки вони пічнуть визнавати чужі патенти на фармацевтичні вироби. Фармацевтичні фірми, одначе, матимуть забезпечення їхніх патентів на 20 років від дня реєстрації у майбутньому.

Національна організація фермерів вважає, що ҐАТТ

(Закінчення на стор. 3)

Ярослав Масак,
Львів

Зимова ніч

Вітер зі злости аж свище,
Хмари ганяє важкі.
Сніг піднімає все вище,
Сум навіває мені.

Важко у полі одному,
Дороги не видно ніде
Дуже далеко додому,
Сніг все іде та іде.

Сніг заліпає вже очі,
Лютий мороз так тріщить.
Кінця немає цій ночі,
Й час помаленьку біжить.

І ось десь дуже далеко
Знов показались вогні.
Серце забилося легко,
Радісно стало мені.

О. д-р Андрій Чировський

ІНСТИТУТ ІМ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО В ОТТАВІ: ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЬ І ВІЗІЯ НА МАЙБУТНЄ

Інститут Східньохристиянських Наук ім. Митрополита Андрея Шептицького при університеті св. Павла в Оттаві — це офіційний проєкт української католицької ієрархії Канади — центр української богословської науки, який має послужити нашій Церкві не тільки в діяспорі, але також і в Україні через розбудову української богословської науки при солідному вповні акредитованому університеті.

Інститут заснований 1986 року при Католицькій Богословській Академії в Чикаґо та на бажання Владик Канади перенесений до Оттави 1990 року. У 1989 році Владики під проводом Митрополита Максима Германюка створено Фундацію Інституту ім. Митрополита Андрея, з федеральною хартією звільнення з податків. Ця фундація має в кожній епархії представників, а президентом її є від заснування Євген Черевик з Вінніпеґу.

У перших трьох роках від перенесення до Оттави, треба було закріпити становище інституту при університеті на площинах статуту, наукових та видавничих програм та фінансів, не забуваючи ввесь час про потреби в ділянці богословської науки в Україні. Вдалося багато зробити за ці роки, про що часто появляються повідомлення в пресі. Добре було б оглянути діяльність Інституту за останній рік.

У цьому році Господь дозволив нам осягнути такі успіхи: в червні 1993 року підписано остаточний контракт між фундацією Інституту а Університетом св. Павла. З цієї нагоди жертвенне подружжя з Едмонтону, Петро й Дорис Куль склали надзвичайно щедрий дар в сумі одного мільйона долярів, щоб цим заснувати Катедру Східньохристиянського Богослов'я й Духовости. Тепер якраз відбувається академічний конкурс для вибору першого завідувача цієї катедри. Це рішення зробить богословський факультет нашого університету. Університет св. Павла й Оттавський державний університет апробували наші програми трирічного бакалавреату та однорічного диплому східньохристиянської богословії. Ці програми мають як державну, так понтифікальну акредитацію. Після звичайного університетського конкурсу на позицію професора Візантійської Літургіології Богословський Факультет університету вибрав о. Петра Галадзу, який вже в минулому викладав доривочно, а від 1-го січня, 1994 року стає повноштатним викладачем цього університету й нашого Інституту.

Після великих зусиль вдалося видати перше число відновленого богословського журналу „Логос" під редакцією Митрополита Максима Германюка та редакційної колеґії, з допомогою оо. Редемптористів та за щедрою пожертвою Сестер місіонарок християнської любови. Перше число подвійне-обширне, налічує понад 350 сторінок. Цього року видано рівно ж дві книжки: „Pray for God's Wisdom: The Mystical Sophiology of Metr. Andrey Sheptytsky", 280 сторінок. „Following the Star from the East: Essays in Honour of Archimandrite Boniface Luykx", 300 стор. Видано теж відеокурс про процес іконописання.

До нас прилучилися цього року два викладачі: проф. д-р Андрій Кравчук (Історія Української Церкви) та проф. Дана Цурковська (Східнє канонічне право). Відбувся ряд цікавих публічних доповідей, як греко-католицьких так і православних доповідачів, екуменічні зустрічі, особливо Студійної Групи Київської Церкви. Відбулися успішні сьомі літні курси в Святопреображенському монастирі в Каліфорнії. Йде тепер праця над перекладами декотрих творів Митрополита Андрея Шептицького на англійську мову. На це видання зібрало потрібні фонди Братство Українських Католиків Торонтонської Епархії. Приготовляються до друку дальші томи журналу „Логос".

Опрацьовуємо тепер програму маґістерських та докторських студій зі східньохристиянського богослов'я. Це дуже важлива (а заразом і скомплікована) справа, бо нам треба мати місце, де майбутні професори семінарій України та працівники епархіяльних консисторій і взагалі майбутні провідники церковні, виховані в дусі слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького зможуть здобути вищі богословські студії у свої власній традиції. Українська Греко-Католицька Церква ще ніколи в своїй історії не мала акредитованої установи, яка могла надавати докторати з богослов'я, які мали б повне інтернаціональне визнання. Щоб осягнути цю ціль треба ще великих зусиль та Божої помочі. Звертаємося до всіх людей доброї волі про підтримку і молитви.

Засновано Стипендійний фонд ім. Александра Куника, який на протязі років дасть нам можливість допомогти найкращим студентам як з України так і з інших країн здобувати маґістерки і докторати. Співпрацюємо близько з Комісією для Відновлення Львівської Богословської Академії. Блаженніший Патріярх Мирослав Іван визначив головою цієї комісії викладача нашого інституту д-ра Бориса Ґудзяка. Йдуть розмови про різні види співпраці. Ці дві установи близько зі собою співпрацюватимуть, закріплюючи зв'язок між діяспорною Церквою, а Церквою-Матір'ю в Україні. І тут і там є великі потреби. При тісній співпраці не тільки збережеться, але розвинеться далі наша тисячолітня Церква. Втримано зв'язок зі семінаріями в Львові, Івано-Франківському і Мукачеві, подаючи по можливостях потрібну допомогу в формі книжок, відеокурсів, викладачів, і т. д.

Багато зроблено. Та це щойно початки. З допомогою людей широкої візії, які складають пожертви на залізний фонд Фундації Інституту можна буде працювати довгі роки. Інститут діє під моральним та фінансовим патронатом Української Греко Католицької Ієрархії Канади.

(Закінчення на стор. 3)

СНД...

(Закінчення зі стор. 2)

Кравчук сказав, що він обмінявся листами з президентами ЗСА і РФ, зустрівся з Борисом Єльцином. „Ми домовились, обговорили проблему тристоронньої зустрічі, котру треба підготувати відносно реалізації проблеми ядерної зброї в Україні", — сказав Леонід Кравчук. Він висловив надію, що тристороння угода „буде підготовлена і в ній будуть відбиті всі проблеми: і компенсація, і науково-технічна допомога, й ґарантії, й екологічні проблеми; все це в угоді буде визначене й по строках. Ми домовилися, що угода не буде вирішенням якогось одного питання. Вона буде комплексною".

Про необхідність швидкого і комплексного вирішення цього питання свідчить і повідомлення віцепрем'єра України Валентина Ландика про те, що в „наступному році з ґарантійних провізій виходять 30 відс. ракет типу СС-19" і їх треба негайно вивозити. „Та й російська сторона сказала, — продовжував він, — що нащадки нам не простять, якщо щось станеться з ядерною зброєю", і тому вони готові надати необхідні ґарантії безпеки і компенсувати бойовий уран грошима й енергетичним ураном. В той же час застеріг В. Ландик, „якщо ми й далі будемо вести таку свою політику (щодо Росії в питаннях ядерного роззброєння — Б.К), то потім, через півроку, будемо на подушках нести свої ядерні боєголовки, а росіяни не будуть їх брати".

Що ж стосується змін у військовій політиці України щодо СНД, то, як зазначив заступник міністра оборони генерал-полковник Іван Біжан, ніяких змін не було, оскільки ці зміни визначаються тим, хто формує політику, а це є Верховна Рада. Інформаційні ж аґенства перекрутили виступ (а не заяву) міністра оборони України Віталія Радецького, котрий на Раді міністрів оборони СНД сказав лише, що Україна вивчає можливість і доцільність входження у цю Раду, а також доцільність участи її представника в Координаційному штабі СНД. У той же час І. Біжан вважає, що певними ґарантіями безпеки України був би її вступ до НАТО.

Самостійна позиція України в СНД виражається не тільки в асоційованому членстві в Економічному союзі. Країни, що мали б бути інтеґровані в СНД, а на ділі були виштовхнуті з зони єдиного рубля, починають уважніше придивлятися до України. Так, під час зустрічі в Ашгабаді Л. Кравчука й Е. Шеварднадзе було домовлено про відкриття дипломатичних представництв обох держав, а також про візиту в кінці січня — на початку лютого прем'єр-міністра Грузії. Отже має рацію Б. Тарасюк, коли каже, що „на сьогодні позиція України є логічною і не є помилковою".

Інститут ім. Митрополита...

(Закінчення зі стор. 2)

Фундація, яка складається з чільних і відданих мирян, з федеральною харитативною хартією, інвестує пожертви, а з наростаючих процентів оплачує бюджет Інституту.

Часто дехто питається: чому не розв'язати Інститут ім. Митрополита Андрея в Оттаві і не перенести його персонал в Україну? Я розумію добрі наміри й щирі бажання людей, які так думають, але на жаль, не можу з ними погодитися. Поперше, наша Церква в діяспорі, помагаючи Україні, не може забути про потреби дальших поколінь, які тут далі залишаються в Північній Америці та в інших країнах поселення. Хіба не будемо іґнорувати своїх дітей і внуків, засуджуючи їх на забуття без своєї Церкви? Україні треба помогти, але наше самогубство Україні не поможе. Ми мусимо бути сильними тут. Церква потребує скріплення. Ми можемо і Україні і собі самим помогти, якщо відновимо й скріпимо свою Церкву в діяспорі.

Подруге, Україна конечно потребує місця, де майбутні професори семінарій та інші провідники зможуть отримати не тільки підставову, але вищу освіту, на рівні докторату. Замість висилати вибраних кандидатів до римокатолицьких факультетів західнього світу, чи не краще, щоб вони в своїй українській установі при солідному університеті здобули глибоке знання власної традиції, а тоді вернулися в Україну, щоб там відбудувати вищу богословську науку? Нема сумніву, що в наступних десятьох роках треба буде вислати цілі ряди кандидатів поза Україну на студії, бо в Україні нема з ким і з чим вищі студії наразі поставити. Отже, студенти виїжджатимуть за кордон — це конче. Де мають вони студіювати: в латинників, в протестантів, чи в своєму українському інституті?

Очевидним є те, що треба на довшу мету відбудувати не тільки семінарії, але й вищу богословську науку в Україні. Інститут ім. Митрополита Андрея є вповні відданий цій ідеї. Та треба знайти найкращу стратеґію для цього. Інститут вже тісно співпрацює з Комісією для відновлення Львівської Богословської Академії та зі семінаріями в Україні. Чим сильніший буде Інститут, тим більше зможе помогти.

Інститут ім. Митрополита Андрея сповняє ще одну дуже важливу функцію. Він перед західнім науковим світом становить голос українського християнства, Києво-Галицької Церкви. Через наукову видавничу та екуменічну працю Інституту, та через саму його присутність в одному з видатних богословських факультетів західнього світу, Інститут відкриває нові шляхи порозуміння з тим західнім світом, до якого Україна сьогодні так сильно тяготіє. Але ця зустріч Української Церкви зі Заходом повинна бути зустріччю рівного з рівним. Треба мати плятформу в західньому світі для такої зустрічі. Тут Інститут ім. Митрополита Андрея при університеті св. Павла в Оттаві відограє значну ролю.

Фундація Інституту ім. Митрополита Андрея є так побудована й має такі угоди з університетом в Оттаві, що пожертви складені на цей Інститут є безпечні. Заінвестовані в стабільніших економіях ЗСА і Канади, під контролею не університету, а української фундації, ці фонди принесуть багато користи нашій Церкві напротязі довгих десятиліть. Такі жертводавці як П. і Д. Куль своєю мільйоновою пожертвою виявили повне довір'я до Інституту ,й Фундації ім. Митрополита Андрея. Інші, як Неоніля Куник чи Клюб Старших Віком в Маямі, які пожертвували по п'ятдесят тисяч долярів та багато інших жертводавців зрозуміли візію Інституту та його працю для діяспори та України. Може є ще хтось серед читачів, що хоче бачити нашу Церкву здоровою й могутньою й допоможе Інститутові ім. Митрополита Андрея продовжувати розпочате діло.

Хто мав би запити щодо праці Інституту ім. Митрополита Андрея або хотів би скласти пожертву повинен звернутися на адресу: Sheptytsky Institute Saint Paul University 223 Main Street Ottawa, Ontario, K1S 1C4 tel. (613) 236-1393 ext.2332.

Українські кредитові спілки допомагають Українському Музеєві

Інж. Б. Захарчук (зліва) та інж. І. Куземський після вручення чека в Ню Йорку.

Українські кредитові спілки, що розкинені по всіх більших скупченнях ЗСА, є незвичайно щедрі на українські культурні цілі і це виказують постійно при кожній можливій нагоді. Цьогорічна кампанія збірки на Будівельний фонд Українського Музею в Ню Йорку знайшла виїмкове зрозуміння цієї важливої цілі саме в цій фінансовій установі, що завжди готова помогти своїми ощадностями.

Саме в грудні маємо це один доказ такої громадської настанови наших кредитових кооператив.

Українська кредитівка „Самопоміч" у Філядельфії рішила зложити даток у висоті 50,000 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею в Ню Йорку.

Дня 5-го грудня на святковому завершенні року розбудови Українського Музею, яке відбулося в часі полуденка в престижевому готелі Валдорф Асторія в Ню Йорку, представники „Самопомочі" у Філядельфії в особах її президента інж. Бориса Захарчука та управителя інж. Івана Куземського, зложили на руки голови Управи УМ інж. Тита Геврика першу рату за декларованої суми у висоті 10,000 дол. із запевненням, що до трьох років вони виплатять повну суму 50,000 дол.

Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" у Філядельфії стала черговим, після „Самопомочей" в Ню Йорку та Пассейку, добродієм Українського Музею, що причиниться до скорої побудови цієї репрезентаційної культурної української станиці в метрополії світу.

Вагомість...

(Закінчення зі стор. 2)

не є корисним для сільського господарства взагалі тому, що вимагає збільшення ефективности до цієї міри, що загрожує зникненням менше ефективних фермерів. Американські фермери зернових культур із того скористають, бо їхні світові конкуренти отримуватимуть менші субсидії від своїх державних урядів. Ці, що вирощують овочі, городину і риж, матимуть кращий доступ до світових ринків. Домашні сільсько-господарські культури забезпечені квотами, як горіхи, цукор і бавовна, матимуть сильнішу конкуренцію імпортів.

Ціни на сільськогосподарські продукти можуть піднестися на 10 відсотків, не зважаючи на зріст виробництва тому, що ҐАТТ забороняє демпінґ, або продаж товару по надзвичайно низьких цінах субсидійованих товарів, на світових ринках. Субсидії американського і европейських урядів фермерам утримували ціни деяких продуктів на низькому рівні. Ціни пшениці, наприклад, будуть встановлені ринком після 1995 року.

ҐАТТ не дав нових можливостей для банків. Американські банки вже мають свої філії в Европі і Японії. Стосовно філій в інших країнах, вони можуть договоритися у майбутньому.

Американські представники не могли дійти до згоди, щоб чужі країни зняли перешкоди іноземним фірмам стосовно біржі. Договір передбачає, що фірми ЗСА можуть договоритися індивідуально з кожною із зацікавлених країн. Подібна ситуація стосується також страхування. Іноземні країни мають шість місяців часу після 1-го липня 1995 року, щоб зняти перешкоди американським фірмам. Якщо вони цього не зроблять, ЗСА мають право встановити торговельні санкції проти цих країн.

Як бачимо з вищесказаного, ҐАТТ матиме різне значення для американської економіки. Певним є одне, а саме, що договір спричинить економічний ріст. З ростом створяться нові верстати праці. Ціни товарів будуть заторкнені по-різному — правдоподібно прийде до їхньої знижки за винятком сільськогосподарських продуктів, що їх відчують мільйони споживачів.

У ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

мого найдорожчого

МУЖА

бл. п.

ВАСИЛЯ ПАПІЖА

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в суботу, 15-го січня 1994 р.

- в церкві св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., о год. 9-ій ранку;
- в церкві св. Димитрія, Семеківці, Україна;
- в Зарваниці, Україна;
- в церкві св. Юра, Старе Місто, Підгайці;
- в Канаді, Вудсток.

Прошу про молитви за спокій його душі:

дружина — ОЛЕНА

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати:

United Ukrainian American Relief Committee

1206 Cottman Avenue, Philadelphia, Pa. 19111

ЯК ПОВІДОМИЛА ГАЗЕТА „Бостон Сандей Ґловб", у 40—50-их роках американські вчені вивчали вплив радіяції на організм людини і проводили відповідні досліди в одній із спеціяльних шкіл для недорозвинутих і умово відсталих дітей у стейті Массачусетс. Під час експериментів хворим дітям давали радіоактивно заражену їжу. Експерименти проводили Гарвардський університет і Массачусетський технологічний інститут. Керівники стейту Массачусетс твердять, що вони нічого не знали про подібні експерименти на дітях. У вівторок, 28-го грудня, секретар Департаменту енерґетики ЗСА Гейзл О'Лірі в інтерв'ю програмі Сі-Ен-Ен заявила, що її департамент має намір добиватися публікації всіх матеріялів про експерименти того часу, а також вимагати виплати компенсації всім пацієнтам.

З глибокою, невимовною скорботою сповіщаємо рідних, приятелів і знайомих, що в неділю, 2-го січня 1994 р., несподівано померла

бл. п.

ОКСАНА ФЕРЕНС МАКАРЕНКО

ПАНАХИДА у вівторок, 4-го січня 1994 р. у похоронному заведенні Duchynsky-Cherko, 107 - 111 Yonkers Avenue, Yonkers, N.Y. 10701.

ПОХОРОН в середу, 5-го січня о год. 10-ій ранку в церкві св. Михаїла, 21 Shonnare Place, Yonkers, N. Y. 10703, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Засмучені непоправною втратою:

чоловік — СВЯТОСЛАВ
діти — РОСТИСЛАВ, ВСЕВОЛОД, БОЯН, РУСЛАНА
мама — МАРІЯ ФЕРЕНС
свекри — ЛІДІЯ І БОРИС МАКАРЕНКИ
дівер (шваґер) — ІГОР МАКАРЕНКО з дружиною ОКСАНОЮ
та велика рідня в ЗСА, Канаді й Україні

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Буде створений Стипендійний фонд ім. Оксани при Осередку СУМ, Йонкерс, Н. Й. Пожертви висилати на фонд c/o Dr. Orest Kozickyj 3 Shelley Avenue, Yonkers, N.Y. 10701

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла у вічність дня 11-го жовтня 1993 року

наша найдорожча

МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

АННА КІРЖЕЦЬКА з дому ДАВИДОВИЧ

Цією дорогою складаємо найщирішу подяку родині, приятелям та знайомим, які прибули на похоронні відправи і віддали останню пошану і прислугу Покійній. Особлива подяка тим, котрі відпровадили покійну на її останній спочинок.

Щира подяка всім тим, що висловили співчуття особисто, письмово і телефонічно. Рівнож дякуємо за Служби Божі в пам'ять Покійної.

Сердечно дякуємо о. Тарасові Пончині, який відвідував нашу Маму і Бабцю щотижня до кінця її доземного життя і за уділення Єлеопомазання перед смертю. Рівнож дякуємо за відправлення Парастасу, поминальної Служби Божої, Панахиди та за прощальні слова.

Родина особливо дякує нашому довголітньому приятелеві, інж. Петрові Крулеві та його дружині, Соні, за провадження співу під час похоронних відправ. Ми вдячні, що ті милозвучні голоси, які наша Мама і Бабця так любила слухати, відпровадили її до останнього спочинку.

Щира подяка усім паням при церкві св. Михаїла і Філядельфії, Па., за приготовлення Тризни.

Дякуємо о. прот. Богданові Желехівському за відправлення Служби Божої в сороковий день смерти.

Щиро дякуємо родинному приятелеві Остапові Зинюкові, за переведення збірки на Українську Семінарію у Львові і на церкву св. Тройці у Мериленді.

Дякуємо похоронному заведенню Hines-Rinaldi Funeral Home за взірцеве переведення похорону.

В пам'ять Покійної зложили:

На УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ СЕМІНАРІЮ у ЛЬВОВІ: $1,075.00

по 250 дол. — родина Кіржецьких, родина Ясінських;
по 50 дол. — Л. Е. Обаранці, В. Меркевич, У. Коропей, Д. М. Копанниці, родини Желехівські і Томичі;
по 25 дол. — М. Савула, Т. Царик, Н. Л. Бабяки, І. М. Ставничі, О. І. Микитини, Н. В. Іваськів, О. Старосольська;
по 20 дол. — Л. З. Ґоянюк, В. Бачинська, Л. Турчин, А. М. Шевців, М. Бохно, І. П. Плиси, Х. А. Грушкевичі;
10 дол. — Ю. А. Галайдіди.

На церкву СВ. ТРОЙЦІ у Мериленді: $1 430.00

200 дол. — Т. Б. Ясінські;
по 100 дол. — Л. М. Кіржецькі, Н. І. Ґавдяки, І. О. Зинюки;
по 50 дол. — родина Пащин, Т. І. Вітковицькі, В. О. Завдюки, А. Ґавдяки, І. М. Ставничі, О. В. Леви, І. Кость, Т. В. Демчуки, С. Ф. Кравець;
35 дол. — О. В. Козаки;
30 дол. — Н. М. Захарченки;
по 25 дол. — Г. С. Максимюки, М. Н. Базарки, В. Надраґа, Е. Проціньска, Б. Я. Ґелети, Г. М. Раковські, Т. К. Бені, Д. І. Калиневичі, Н. Л. Бабяки, О. Старосольська;
по 20 дол. — Л. С. Процики, О. Когутяк, Х. А. Грушкевичі, Х. Громоцька, К. Д. Корбутяки, М. Бохно, І. Я. Сметанюки;
15 дол. — М. Р. Легецкіс;
10 дол. — Л. Фонтана.

Наша щиросердечна подяка всім. Хай Господь винагородить Вас своїми ласками.

Залишені в смутку:

донька — ТЕТЯНА ЯСІНСЬКА з родиною
син — МИРОСЛАВ КІРЖЕЦЬКИЙ з родиною

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

ділиться сумною вісткою з членами й українським громадянством, що в неділю, 26-го грудня 1993 р. відійшла у Божу вічність

бл. п.

ІРИНА МЕЛЬНИК

фундаторка Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку.

Мужеві Покійної Євгенові і дочці Лідії складаємо наше глибоке співчуття.

ВІЧНА ЇЇ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА НТШ

З глибоким жалем і смутком повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що 30-го грудня 1993 р. відійшла у вічність

наша найдорожча

МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

АННА ГОШКО з дому МАЛЕТА

нар. 16-го серпня 1909 р. в селі Чорна, повіт Лісько, Україна.

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 2-го січня 1994 р. о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 East 7th Street, Ню Йорк, Н. Й.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 3-го січня 1994 року, о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

У глибокому смутку залишені:

сини —
ТЕОДОР з дружиною ІРИНОЮ
ВОЛОДИМИР з дружиною ЛЕСЕЮ
дочка — СТЕФАНІЯ ЧЕРЕПАНИН
внуки —
МАРКО, ЮРКО, НАТАЛКА
ХРИСТИНА, АНДРІЙ
ВАСИЛЬ ЧЕРЕПАНИН з дружиною МІШЕЛЬ
ЛЕСЯ ВАЗЕОС з мужем ДМИТРОМ
правнуки —
АННА, АЛЕКСАНДЕР
НАТАША І АВАСИЛЬ ЧЕРЕПАНИН
СТЕФАНІЯ ВАЗЕОС
та близька і дальша родина у Франції й Україні

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в четвер, 23-го грудня 1993 р., несподівано упокоїлася в Бозі, проживши 86 літ,

наша найдорожча

МАМА, СЕСТРА, БУНЯ, ТЕТА І БРАТОВА

бл. п.

АНАСТАСІЯ КРАВС

абсольвентка Української Жіночої Гімназії в Перемишлі, співосновниця, перша голова і довголітня секретарка 68-го Відділу СУА у Сиракюзах.

ПАНАХИДА була відправлена 26-го грудня 1993 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні John Tindall, 1921 W. Genesee Street, Сиракюзи, Н. Й.

ПОХОРОН відбувся 27-го грудня 1993 р. о год. 10:30 ранку Божественна Літургія в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя звідки Тлінні Останки похоронено біля мужа на парафіяльному цвинтарі.

У глибокому смутку залишилися:

син — ЮРІЙ з дружиною НОНЕЮ і синами РОМАНОМ і АДРІЯНОМ
сестра — ЕСЯ БІШКО
сестрінки —
МАРУСЯ ПРИБИЛА з мужем ВОЛОДИМИРОМ і донями ТАМАРОЮ, КІКІ і сином МАРКОМ з дружиною ХРИСТЕЮ
СТАСЯ КОЛТУН у Львові
брат — СТЕПАН ДУДА з дружиною НАДІЄЮ з дітьми і внуками у Львові
братанки —
ЗЕНОН ДУДА з дружиною СОФІЄЮ і донею ІРИСКОЮ в Канаді
БОГДАН ДУДА з дружиною ЗЕНОЮ з дітьми і внуками в Канаді
синові —
ОКСАНА КРАВС з донями ТАНЕЮ і АНІЗЕЮ
МАРТА КРАВС
шваґер —
СТЕПАН КРАВС з дружиною ОЛЕНЕЮ і донею ОКСАНОЮ з мужем БОГДАНОМ і сином РОМАНОМ в Канаді
свати —
інж. ВОЛОДИМИР і ЛЮБА ДЕЛЬКОВИЧІ
МИХАЙЛО І ОРИСЯ САВЧАКИ
СИЛЬВЕСТЕР ТІГУЛЯК
родина в Арґентині, Канаді, Польщі, Франції й Україні

Замість квітів проситься складати даток на семінарію у Львові або Дітей Чорнобиля.

„Українське село" допомагає жертвам Чорнобиля

Протягом останніх трьох років корпорація „Українське село" у Воррені, Миш., проводила імпрези у формі бенкетів, збагачених мистецькими програмами з метою одержання фондів на допомогу хворим дітям чорнобильської трагедії. Торік ця шляхетна ініціятива управи „Українського села" була надзвичайно вдала завдяки старанній організації, що проявилося в загальному приході, який перевищив 10,000 дол. Почавши від 1991 року, сума приходів з цих імпрез досягла понад 37,000 дол. Підкреслюючи важливість і потребу такої акції, Управа здобула не тільки прихильність громади, але й матеріяльні засоби, якими забезпечувала потрібну допомогу.

Під час доповіді (зліва): Стефанія Дуб, Уляна Мазяк, Степан Віхар і Марта Пісецька-Фарлі.

З великим задоволенням стверджували організатори імпрези цим разом також цілковито заповнену залю, прикрашену творами українського мистецтва. Багато гостей прийшли у гарно вишитих сорочках і блюзках. Перед початком імпрези Оля Дубрівна-Соловій грала українські мелодії, що заохочувало присутніх до співу.

Відкрила цю імпрезу заступниця голови Управи Юстина Маланяк-Неліген. Відтак Степан Віхар, президент і керуючий програмою вечора, дякував за численну участь, вказуючи, що це вже стає традицією для „Українського села" влаштовувати цю імпрезу. Він представив головного промовця Марту Пісецьку-Фарлі з Пітсбургу, де вона є координатором тристейтового Комітету фонду допомоги дітям Чорнобиля. Говорячи про працю Комітету, яка проявляється в закупі ліків і медичного приладдя та пересилці їх в Україну, описуючи шкідливі наслідки катастрофи, вона, при допомозі Школи публічного здоров'я Пітсбурзького університету та її відділу очних хворіб, зорганізувала групу лікарів, які згодились провести потрібні дослідження в зараженій зоні навколо Чорнобиля. Ходило про ствердження, як радіяція пошкодила зір у дітей. Лікарі працювали без винагороди, Міністерство охорони здоров'я України надало цій акції повну допомогу, забезпечуючи учасників мешканням, харчами та транспортом. Завдяки цій співпраці проведено потрібні дослідження, відбуто спільні наради з українськими офтальмологами, дослідними інститутами, що довело до пізнання засягу цієї проблеми. Її звіт дав правдивий, але сумний образ цього нещастя, яке спіткало дітей. Марта Фарлі висловила признання управі „Українського села" за постійну пам'ять і значну допомогу для злагіднення цієї трагічної справи, яка цим разом виносила 10,000 дол.

Отець Вернард Панчук, ЧСВВ, провів перед вечерею молитву. Вечеря складалася з українських страв. З визначних гостей присутніми були Маруся Бек, колишня радна міста Дітройту, яка завжди бере активну участь в житті громади, та генерал Фарлі, чоловік Марти Фарлі.

Заповіджена у програмі „Мандрівка землями України" виявила багатство української народної ноші різних реґіонів України. Степан Віхар представив Стефанію Дуб, яка відповідає за культурні імпрези „Українського села". В елегантному строю з околиць Городенки вона пояснювала українською мовою різні притаманності окремих строїв, розвішаних на манекенах, а Юліяна Мазяк у розкішному гуцульському строї — англійською. С. Дуб подала історію розвитку народних строїв від XVIII століття всіх земель України. Обі вони пояснювали також різні взори вишивок, їх можливості застосування до народного строю. Публіка прийняла цей показ з великим задоволенням.

На закінчення цього успішного вечора о. Роберто провів молитву, а присутні відспівали „Боже Великий".

С. В.

Помер пастор д-р Я. Духонченко

У Києві 20-го грудня несподівано відійшов у вічність на 63-му році життя президент баптистів України, д-р богослов'я, пастор Яків Духонченко. Пастор Я. Духонченко народився 9-го квітня 1931 року в Запорізькій області, Україна.

Дитинство покійного було дуже тяжке, бо це були роки московської окупації України. Колективізація, страшний голод 1932—33 років, штучно створений Москвою, винищування української інтеліґенції, терор, а потім Друга світова війна, — це були роки загрози для тіла, душі і духа, роки страшні, небезпечні, роки знущання над гідністю людини. Однак милосердний Бог передбачив щось краще для свого майбутнього служителя і в чудодійний спосіб зберіг його життя.

У 12 років життя Я. Духонченко навернувся до Господа Бога і вступив у заповіт із Ним через святе за вірою хрищення. Бог допоміг йому з великими труднощами здобути вищу освіту й отримати науковий ступінь економіста, але земне не приваблювало його шляхетної душі, він захоплювався небесними, духовними ідеалами життя й набував духовні знання, збагачував себе культурою духа. Він був дуже активний у проповіді Євангелії Христової, особливо між молоддю. За це безбожні московські окупанти України засудили його на 10 років ув'язнення за „Слово Боже й за свідчення Ісуса Христа". Після трьох років каторги, за амнестією, його звільнено з ув'язнення, але він постійно перебував під наглядом атеїстів. Однак, без страху, він негайно вливається в струм благовістя Євангелії Христової, яка є „сила Божа на спасіння кожному, хто вірує".

У 1965 році Я. Духонченка ординовано на пресвітера баптистської церкви в місті Кам'янське, Запорізької області. Потім стає він старшим пресвітером цієї ж області й у дуже тяжких умовах переслідування за віру виконує це служіння до 1975 року. У 1975 році, помимо великих перешкод із боку КҐБ, він приймає відповідальне служіння старшого пресвітера церков України і з самопосвятою виконує його сумлінно аж до часів „гласности" й так званої „демократизації", себто до 1988, до величних святкувань Тисячоліття Християнства в Україні, яке під його проводом відзначили й баптисти України.

1990 року баптисти України вибирають пастора Я. Духонченка на президента баптистських церков усієї України. Це служіння він із великими успіхами виконував до свого відходу у вічність. Покійний був також головним редактором часопису-місячника „Християнське Життя", якого видають в Києві баптистські церкви України за допомогою Всеукраїнського Євангельсько- Баптистського Братства.

На початку 1990 року Я. Духончено здобув науковий ступінь доктора богослов'я в Мастер коледжі в Каліфорнії і був обраний до головного комітету Баптистської федерації Европи і в члени Ради Світового союзу баптистів у Вашінґтоні. Подорожував він майже по цілому світі із гаслом: „Вільна Церква у вільній державі!"

Покійний Яків Духонченко тісно співпрацював із Всеукраїнським Євангельсько-Баптистським Братством у вільному світі і з Об'єднанням Українських Євангельсько- Баптистських Церков у ЗСА. Він дбав про духовне добро української людини і був справжнім українським патріотом. Написав він чимало духовних статтей і дбав про українське друковане слово.

Багатолюдний похорон відбувся 23-го грудня ц. р. в Києві з участю вірних і пресвітерів із усіх областей України.

Залишив він у жалобі свою дружину, Любу, двох дочок — Ольгу й Ліду, шість внуків і тисячі українських вірних. Смерть д-ра Я. Духонченка — це велика втрата для України. Ми молимо Господа, щоб Він показав нам когось, хто міг би замінити його варту. „Дорога в очах Господа смерть богобійних Його!"

Родині св. п. д-ра Я. Духонченка й церквам України висловлюємо наші глибокі, глибокі співчуття зі словами потіхи Господа-Христа: „Хто вірує в Мене, — хоч і вмре, буде жити" (Івана 11:25).

Пастор Олекса Гарбузюк

І. Гель — про сучасний стан в Україні

В серії доповідей по більших українських громадах Північної Америки гість з України Іван Гель загостив до Ню Йорку на запрошення Українського Патріярхального Товариства 19-го листопада 1993 року, виголосивши доповідь на згадану тему в залі НТШ при чисельній участі нюйоркчан, що спрагнені безпосередніх інформацій про події сучасної України.

Голова Патріярхального Т-ва Юрій Малаховський, правітавши доповідача, познайомив слухачів з многогранною його діяльністю в сучасній Україні: політичною, державно-творчою, громадською та релігійною. Народжений 1937 році в Західній Україні, Іван Гель вже з юних літ присвятив своє життя боротьбі за визволення українського народу з-під чужих окупацій та відродження Української Католицької Церкви в Україні. За невідречення від тих ідей 18 років провів в московських тюрмах і таборах особливого режиму в Сибіру. Вийшовши на волю 1989 року, І. Гель кидається у вир праці за легалізацію Української Греко-Католицької Церкви, стає головним організатором 250-тисячної маніфестаційної католицької Літургії на площі перед Оперним Театром у Львові 1989 року, за що був ув'язнений на 24 доби. В сьогочасній Україні І. Гель є одним із засновників Руху, заступником голови Львівської Обласної Ради, головою депутатських комісій з питань реабілітації репресованих, розсліджування злочинів КПСС, приватизації, головою Фонду Духовного відродження ім. А. Шептицького, головою Т-ва Охорони Воєнних Могил, членом Т-ва „Меморіял", автором книги „Грані культури", та колишнім редактором захалявного журналу „Християнський Голос". Щирими оплесками привітали слухачі гостя.

Він сконцентрував свою доповідь на подіях минулих місяців. В політичному аспекті, за словами І. Геля, Україна була на межі спалаху громадянської війни, після зустрічі російського президента Боріса Єльцина і президента України Леоніда Кравчука, перебіг якої був драматичним, про що замовчала преса, коли Єльцин по-диктаторськи стукнувши кулаком, заявив, що Крим і Севастополь — „руская земля". Президент Кравчук був приголомшеним і пішов на принизливі поступки. Протестів не було з ескорти Кравчука, крім одинокого міністра оборони ґенерала Констянтина Морозова, який вкоротці заплатив вимушеною резиґнацією зі становища міністра оборони України. Щоб запротестувати проти політики уряду, багатотисячна народна демонстрація зібралася в Києві під будинком Верховної Ради. Ситуація була грізною, могло прийти до зудару демократичних сил з лівокомуністичними, але несподівано пролунав в етері (21-го вересня) указ президента Б. Єльцина про розпуск російської Верховної Ради та збройний наступ на будинку парляменту, і ті драстичні події в Москві втихомирили і більш сконсолідували громадськість України. Доповідач глибоко переконаний, що все діється з Божої волі, бо згодом Москва анулювала підписану угоду, а президент Кравчук проголосив нові вибори депутатів до Верховної Ради та вибори президента.

На думку прелеґента, кандидатами на становище президента будуть В. Чорновіл, В. Гриньов і можливо, що й К. Морозов. Іван Гель з признанням висловився про президента Л. Кравчука за дипломатичний хист, розсудливість, інтелект, але й закинув брак державницької рішучости і твердости у відношенні до Москви. В Україні, особливо в західніх областях, твердить доповідач, виросли нові, потужні сили, які виявляють державно-творчу візію, в тому числі юристи, економісти, але тут з дозою жалю признає Гель, що галичан нерадо приймають на владні посади на сході. Відносно недалеких виборів І. Гель вірить, що демократичний бльок сконсолідується та спільними силами візьме участь у виборах депутатів до Верховної Ради.

В економічнім аспекті Україна відстає від Росії. „Червоні директори", в тому числі й депутати Верховної Ради, — за давніми бюрократичними принципами царської та комуністичної Росії — саботують спроби екомомічних реформ в Україні. Банкова система слабо функціонує, тверда валюта у великій мірі залишається в Москві. Росія розцінює Україні енергоносії (нафту) вище заграничних цін, натомість продукти України закуповують по найнижчих цінах. Варшава і Москва вивозять масово сільсько-господарські вироби до своїх країн. Цього року богатий врожай в Україні збіжжя, цукрового буряка, картоплі. Зібрано 47 мільйонів тонн збіжжя та є всі вигляди, що український нарід забезпечений на зиму. Помітний ріст поголів'я худоби. На Львівщині розпочалася передача землі селянам, однак бракує сільсько-господарської техніки. Село живе заможно, гірше — місто. Село сьогодні рятує місто в противенстві до голодних тридцятих років цього століття, коли українське село шукало порятунку від міста. Найважче живеться людям старшого віку, пенсіонерам та інвалідам. Щоб заохотити селян до більшої продукції, уряд підніс закупівельну ціну господарських продуктів, але все одно ціна одного боханця хліба — 1,000 купонів. Національна монета, гривня, не запроваджена через брак твердого підкладу.

З релігійної проблематики в сучасній Україні — надії на завершення Української Греко-Католицької Церкви Патріярхатом не сповнилися. Ватикан обмежує права Помісної Українсько Католицької Церкви на власній її території, бо вона (нібито) є перешкодою в екуменічних „возз'єднаннях" з Російською Православною Церквою. За словами доповідача — український Патріярхат Помісної Католицької Церкви повинен бути Вселенським, а не „обкроєним" з юрисдикцією тільки до західніх областей. Польська римо-католицька Церква веде експенсивну політику на Україні, цю політику підтримує Ватикан. 200 тисяч поляків в Україні посідають 400 костелів, а 300,000 українців-католиків в Польщі — тільки 15 храмів. Президент Л. Кравчук уважає, що „всі святині-храми мають бути відданими своїм колишнім господарям..." В поході на схід, де нема польського населення, поляки творять начебто українські церкви, але римського обряду, заводять школи, заманюють молодь, яка шукає Бога і таким способом „крадуть" душі нашого народу. За давніми історичними зразками, — Лех Валенса і Борис Єльцин ведуть позакулісову антиукраїнську політику. На Україну сунуть різні релігійні церкви: римо-католицька, багаті протестанські, які заповнюють духовий „вакуум" нашого населення, що позбавлене було впродовж десятиліть своєї духовності.

В православній площині — на теренах України існують три Церкві: російського патріярхату, Українська Православна і Українська Автокефальна Православна Церква. Наш доповідач ствердив, що під сучасну пору менше конфліктів між греко-католиками і православними та з глибокою пошаною згадав св. п. Патріярха Мстислава.

В ділянці освіти, яка є складовою частиною духовости кожного народу, школи з українською мовою зростають, особливо в західній частині України. У Львівській області із 180,000 росіян залишилося 40,000, вслід за тим зменшилося число російських дітей — учнів, але російські громади не хочуть віддавати добрих будинків — шкіл, в яких мало учнів, тож набирають українських дітей до своїх шкіл. В західних областях розроблено концепцію національної школи, друкується більше українських підручників, хоч велика недостача паперу.

Інформація широкого вжитку в Україні ще недавно вся йшла через Москву; в Україні немає акредитованих чужих журналістів, немає ще всіх амбасад — отже, діставалося на Захід крізь московські окуляри. Тепер йде до кращого завдяки допомозі діяспори, якій І. Гель висловлює подяку.

Доповідач — гість з України закінчив оптимістичним акордом свою інформативну доповідь, підкреслюючи: „Маємо ще недосконалу державу, але свою, не колонію „старшого брата", йдемо крок за кроком вперед до кращого, будуємо державу і націю з вірою в Бога. На коліна не падемо і хребта не схилимо".

Жвава дискусія розгорнулася після доповіді, темою якої були сучасні події в Україні.

Оксана Луцька

Черговий успіх Ю. Лугового

Юрій Луговий — режисер-постановник і фільмовий монтажист з Монтреалю був відзначений на Атлантійському фільмовому фестивалі у Галіфаксі, як „найкращий монтажист", у жовтні 1993 року, за його працю над фільмом „Kanehsatake: 270 Years of Resistance".

Цей міжнародно визнаний драматично-документальний фільм відображує зудар в місцевості Ока (Квебек) між індіянським населенням та квебекською поліцією і канадським військом. Фільм, продукції Канадської національної фільмової ради, отримав високо похвальні рецензії в Канаді та Европі та нагороду у вересні 1993 року як найкращий канадський довгометражний фільм на Фестивалі фестивалів у Торонто. Свою працю над фільмом так характеризує Ю. Луговий: „Це був неймовірно трудний проєкт для монтажування. Мені забрало повних шість місяців, щоб тільки переглянути сирий матеріял фільмара, який мав рекордовий метраж кінознімок в історії Канадської фільмової ради. Цих 200 годин фільму й 50 годин архівного фільмового матеріялу треба було вкласти в двогодинний фільм".

Критика відмічує у фільмі вміння передати напругу ситуації в Ока і також некомпліковане витримання теми в її історичному контексті.

Режисер фільму, індіянка Аланіс Обомсавін, фільмувала події за барикадами на протязі 78-годинної кризи в Ока, в якій індіяни протестували проти спроб поширити площу для ґолфу на їх „святу землю". Цілий інцидент, який можна було оминути, обернувся в конфронтацію. Ця на перший погляд льокальна проблема стала універсальною темою, в якій меншина стала проти більшости в обороні своїх традиційних прав.

Ю. Луговий відомий як спів-режисер і монтажист фільму про штучний голод в Україні 1932—33 років, „Жнива розпачу", щойно закінчив разом з політичним журналістом Ґвин Дайєром телевізійний документальний фільм „Людська раса" — також продукції Канадської національної фільмової ради. І в останній стадії знаходиться праця Ю. Лугового над самостійним документальним фільмом п. з. „Свобода дорогою ціною" про несправедливе інтернування українців у часі Першої світової війни.

Фільм „Kanehsatake: 270 Years of Resistance" тепер іде в більших містах Канади.

100-РІЧЧЯ УНСОЮЗУ

З нагоди 100-літнього ювілею Українського Народного Союзу, який припадає на 22-го лютого 1994 року, редакція „Свободи" плянує видати спеціяльне число з цією датою, присвячене світлому минулому Батька-Союзу. Звертаємося до членів Головного Уряду, до всіх союзовців і читачів нашого щоденника з проханням надсилати матеріяли для евентуального поміщення у цьому числі. Матеріяли прийматиметься до 12-го лютого 1994-го року. — Ред.